

MINISTER ZDROWIA

Warszawa..... 29. 11. 2012

Stanowisko
dotyczące Apeli Okręgowych Izb Pielęgniarek i Położnych
w sprawie równego traktowania pracowników
medycznych w zakresie ustalania szkodliwych warunków pracy

Minister Zdrowia nie posiada uprawnień w zakresie ustalania szkodliwych warunków pracy, dlatego też poniższe stanowisko opracowane jest na podstawie informacji przekazanych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej, do którego właściwości należy ustawa z dnia 19 grudnia 2008r. *o emeryturach pomostowych* (Dz. U. Nr 237, poz. 1656, z późn. zm.).

Przy konstruowaniu tego aktu prawnego przyjęto koncepcję kwalifikacji określonych prac do kategorii prac o szczególnym charakterze, w taki sposób, że w związku z tym w art. 3 ust. 3 ww. ustawy określono jedynie, czym jest praca o szczególnym charakterze, odsyłając jednocześnie do wykazu prac, spełniających te wymogi, znajdującego się w załączniku nr 2 do ustawy. Wykaz ten nie zawiera konkretnych stanowisk, a enumeratywne wymienienie rodzajów prac.

Należy zaznaczyć, iż wątpliwości pracodawców budziła głównie kwestia rozumienia pojęcia „personel medyczny”. Punkt 23 załącznika nr 2 ww. ustawy stanowi bowiem, że rodzajem pracy o szczególnym charakterze są „Prace personelu medycznego oddziałów psychiatrycznych i leczenia uzależnień w bezpośrednim kontakcie z pacjentami” i punkt 24 „Prace personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych i anestezjologii w warunkach ostrego dyżuru”, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego*”.

W związku z tym, że sformułowanie „personel medyczny” – ani w tym, ani w żadnym innym akcie prawa powszechnie obowiązującego nie zostało zdefiniowane, w opinii Ministerstwa Zdrowia należy je rozumieć jako osoby wykonujące zawód medyczny, zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. *o działalności leczniczej* (Dz. U. Nr 112, poz. 654 z późn. zm.). Należy też wskazać, iż interpretacja taka zgodna jest ze stanowiskiem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zamieszczonym na stronie www.emeryturypomostowe.gov.pl.

Zatem za personel medyczny uznaje się osobę, która na podstawie odrębnych przepisów uprawniona jest do udzielania świadczeń zdrowotnych, oraz osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny.

Ustawodawca wyodrębnia dwie grupy osób wykonujących zawód medyczny. Jedną grupę stanowią osoby, które na podstawie odrębnych przepisów uprawnione są do udzielania świadczeń zdrowotnych. Do grupy tej zaliczyć należy: lekarzy, lekarzy dentyków, felczerów, pielęgniarki, położne, diagnostów laboratoryjnych, farmaceutów, ratowników medycznych. Drugą grupę osób wykonujących zawód medyczny stanowią osoby, które legitymują się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub określonej dziedzinie medycyny. W przypadku tej grupy osób uzależniono

zakwalifikowanie danej osoby do osób wykonujących zawód medyczny od posiadania fachowych kwalifikacji. Kwalifikacje te muszą być odpowiednie do udzielanych świadczeń zdrowotnych.

Wobec powyższego pielęgniarki i położne, jako że wykonują zawody medyczne oraz udzielają świadczeń zdrowotnych, należy uznawać za personel medyczny.

Trzeba jednakże pamiętać, że decydujące znaczenie dla określenia pracowników uprawnionych do uzyskiwania emerytury pomostowej będą ostatecznie miały elementy niezbędne do zakwalifikowania pracy danej osoby jako tej o szczególnym charakterze, czyli elementy wymienione w definicji zawartej w art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Chodzi tu o prace wymagające szczególnej sprawności psychofizycznej i szczególnej odpowiedzialności, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrożący bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej związanej z procesem starzenia się.

Zatem zaliczenie pracownika do grupy pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze odbywa się na poziomie jego zakładu pracy, a pracodawca decydując o tym powinien stosować wytyczne zawarte w art. 3 ust. 3 oraz załączniku nr 2 przedmiotowej ustawy. Do pracodawcy (płatnika składek na Fundusz Emerytur Pomostowych) również należy prowadzenie wykazu w/w stanowisk pracy oraz ewidencji pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub charakterze. Kontroli w powyższym zakresie dokonywać będzie natomiast Państwowa Inspekcja Pracy, do której to, zgodnie z art. 41 ust. 6 ustawy o emeryturach pomostowych, pracownikowi przysługuje skarga w przypadku nieumieszczenia go w ewidencji pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, za których jest przewidziany obowiązek opłacania składek na FEM. Zatem pracownikowi przysługuje odwołanie do okręgowego inspektora pracy, a następnie skarga do sądu administracyjnego.

Ponadto należy zaznaczyć, iż zgodnie z ustawą z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz.654, z późn. zm.) odpowiedzialność za zarządzanie podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą ponosi kierownik, co oznacza, że kierownik danego podmiotu podejmuje decyzje w sprawach kadrowych i odpowiada za zatrudnianie na danych stanowiskach pracy osoby posiadające wymagane przepisami kwalifikacje.

Kierownik podmiotu leczniczego powinien, w taki sposób organizować pracę podległej jednostki, w tym również realizować obowiązki związane z umieszczaniem pracowników medycznych w wykazie stanowisk o szczególnym charakterze, aby był on zgodny z obowiązującymi przepisami prawa, nie wykluczając grupy zawodowej pielęgniarek i położnych.

Urządzenia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETAŃ STANU
Aleksander Sopiński